

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Cyran (spr.)
Sędziowie:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer del. SSO Izabela Halik
Protokolant:	starszy inspektor sądowy Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **Szpitala w P. im. prof. (...) S.A.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanych: W. D., B. D. (1), B. D. (2), A. D., O. K., L. P., H. P. (1), I. L., H. P. (2), M. P.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji odwołującego Szpitala w P. im. prof. (...) S.A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 21 stycznia 2014 r. sygn. akt VII U 4972/13

- o d d a l a apelację;
- zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

del. SSO Izabela Halik	SSA Ewa Cyran (spr.)	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
------------------------	----------------------	-------------------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzjami z 31 lipca 2013 roku na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych a także art. 81

ust. 1, ust. 5 oraz ust. 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stwierdził, iż szczegółowo określony w nich przychód, osiągnięty przez:

- A. D. (nr decyzji (...)),
- B. D. (2) (nr decyzji (...)),
- B. D. (1) (nr decyzji (...)),
- W. D. (nr decyzji (...)),
- O. K. (nr decyzji (...)),
- I. L. (nr decyzji (...)),
- H. P. (2) (nr decyzji (...)),
- M. P. (nr decyzji (...)),
- H. P. (1) (nr decyzji (...)),
- L. P. (nr decyzji (...))

z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. S. D.” spółka z o.o. z siedzibą w P. ul. (...), stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Odwołania od tych decyzji wywiódł płatnik składek, (...) Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. S. D.” spółka z o.o. w P., zaskarżając ją w całości i zarzucając jej:

- naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, polegające na błędnej jego wykładni i uznaniu, iż odwołująca wydatkowała środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w sposób niezgodny z ustawą,
- naruszenie art. 21 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującą obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010 - 2012,
- naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującą obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe, świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,
- naruszenie art. 81 ust. 1 w zw. z art. 66 ust.1 pkt. 1a ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującą obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,
- naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy z 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującą obowiązku

uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonemu z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,

- naruszenie art. 104 ust. 1 ustawy z 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującą obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na Fundusz Pracy świadczeń pieniężnych wypłaconych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012.

Spółka (...) Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof.S. D.- płatnik składek, wniosła o uwzględnienie odwołania i zmianę zaskarżonej decyzji przez sąd w ten sposób, iż odwołująca nie jest zobowiązana do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, wypadkowe, chorobowe oraz ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych wypłaconych jej w latach 2010-2012 z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych świadczeń pieniężnych oraz zasądzenie od organu na rzecz odwołującej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego 360 zł.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 21 stycznia 2014 roku, w sprawie VII U. 4972/13 oddalił odwołania (pkt 1 -10) oraz zasądził od odwołującej spółki na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w P. 600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy stwierdził, że nie sposób uznać, aby świadczenia wypłacone zainteresowanym miały charakter socjalny i tym samym, by można je wyłączyć z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Odwołująca spółka przyznając świadczenia w żaden sposób nie analizowała i nie uwzględniała tego ile osób prowadzi z zainteresowanymi gospodarstwo domowe, ile osób pozostaje na jej utrzymaniu, jaki jest jej majątek, jakie osiąga dodatkowe dochody, czy i w jakiej wysokości dochody osiągają pozostali członkowie jej rodziny, czy korzystają z pomocy socjalnej, jakie są ich koszty utrzymania. Dopiero zebranie tego typu informacji, czy choćby w minimalnym zakresie o wysokości przychodu na członka rodziny i uwzględnienie uzyskanych danych przy ustalaniu wysokości świadczeń z okazji Bożego Narodzenia i świadczeń wakacyjnych, i różnicowanie wysokości świadczeń w oparciu o te kryteria umożliwiłoby uznanie, iż świadczenia te przyznane zostały zgodnie z przepisami ustawy i Regulaminem, i jako takie stanowią świadczenia socjalne. Dokonanie podziału środków Funduszu według kryterium średniego miesięcznego dochodu pracownika brutto uzyskanego w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek jest naruszeniem przepisu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd Okręgowy podkreślał, że żadnego znaczenia nie ma podnoszona przez odwołującą okoliczność, że sposób rozdziału środków Funduszu był akceptowany przez wszystkich pracowników. Okoliczność ta nie może być uwzględniana przy rozstrzygnięciu sprawy. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przepisy należy bowiem stosować ściśle, zgodnie z ich brzmieniem, bez możliwości uwzględniania klauzul generalnych, względów słuszności itp. Forma różnicowania wysokości świadczeń w odwołującej spółce, po uwzględnieniu średniego miesięcznego dochodu pracownika brutto uzyskanego w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiaru czasu pracy i stażu pracy pracownika, była niezgodna z powszechnie obowiązującymi przepisami ustawy.

Odwołująca spółka dokonała podziału świadczeń z ZFŚS na rzecz pracowników z naruszeniem obowiązujących postanowień regulaminu (§ 5). Stąd sporne świadczenia zostały wypłacone zainteresowanej wprawdzie z funduszu świadczeń socjalnych, lecz nie na warunkach wynikających z Regulaminu. Stąd nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku. Odwołująca nie zastosowała kryterium socjalnego przy przyznawaniu pracownikom środków z ZFŚS. Kryterium to nie mogło być bowiem przyjęte ogólnie i opierać się jedynie na ocenie takich czynników jak średni miesięczny dochód pracownika brutto uzyskany w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiar czasu pracy i staż pracy pracownika. Przepisy art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wskazują bowiem, że przyznawanie tych świadczeń jest ściśle zależne od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z Funduszu. Stąd ich podział powinna poprzedzać indywidualna ocena

sytuacji osób uprawnionych pod kątem kryterium socjalnego, na podstawie oświadczeń pracowników o wysokości wszystkich dochodów uzyskiwanych przez wspólnie zamieszkujące i prowadzące gospodarstwo domowe osoby.

Sąd uznał rację organu rentowego, co do twierdzenia, że doświadczenie życiowe pokazuje, że jest mało prawdopodobne, by dwie osoby uprawnione pozostawały w jednakowej sytuacji materialnej, życiowej i rodzinnej, a tylko taka (lub bardzo zbliżona) pozwalałaby na przyznanie świadczeń w tej samej wysokości.

W realiach sprawy nie można zaakceptować poglądu odwołującej spółki, że sporne świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznawane były w sposób odpowiadający wymogom ustawy z 4 marca 1994 roku i obowiązującego u odwołującej Regulaminu.

Bez wątplenia odwołująca Spółka nie odbierała od pracowników oświadczeń o wysokości dochodów rodziny, ani nie analizowała ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że sporne świadczenia wypłacone zainteresowanym stanowią świadczenia dodatkowe pracodawcy dla pracownika, a nie świadczenia z funduszu świadczeń socjalnych, ze wszystkimi konsekwencjami prawnymi tak wobec zainteresowanych jak wobec płatnika składek, który co prawda administruje funduszem, jednak nie może tego czynić z pominięciem ustawy. Skoro wypłata spornych świadczeń nie miała charakteru socjalnego, gdyż nie wiązała ich z kryterium socjalnym, to należy je uznać za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Wyrok w całości apelacją zaskarżył płatnik składek (...) Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital w P. im. Prof. (...) spółka z o.o. zarzucając naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów i dokonania błędnych ustaleń faktycznych, które skutkowały przyjęciem, iż wypłacony zainteresowanym przez odwołującą spółkę w latach 2010-2012 ekwiwalent wakacyjny oraz świadczenia świąteczne nie mają charakteru socjalnego i zostały wypłacone niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

- art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek odstąpienia od obciążenia odwołującej kosztami zastępstwa procesowego;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 t.j. ze zm.) poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującą z tytułu ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych na rzecz zainteresowanych stanowią przychód w rozumieniu tego przepisu i powinny stanowić podstawę wymiaru składek,

- art. 18 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującą z tytułu ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych, finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,

- 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) poprzez błędne przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującą z tytułu ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych, nie zostały sfinansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, albowiem podział środków z tego funduszu nastąpił niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

- art. 2 ust. 1 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 592 t.j. ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, iż świadczenia wypłacone zainteresowanym nie miały charakteru socjalnego, co w konsekwencji spowodowało przyjęcie, iż brak było podstaw, aby wyłączyć je z podstawy wymiaru składek;

- art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 592 t.j. ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię prowadzącą do przyjęcia, iż odwołująca przy wypłacie ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych powinna uwzględnić każdorazowo sytuację życiową, rodzinną i materialną pracownika, przy łącznym zastosowaniu wszystkich wskazanych w ust. 1 powołanego przepisu wymogów.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie wniesionego odwołania w całości i zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny za konieczne uznał zaznaczyć, że sporządzając niniejsze uzasadnienie zastosował regulację zawartą art. 387 § 2¹ k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku może zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W ocenie Sądu II instancji, w sprawie spełnione przesłanki uprawniające Sąd do sporządzenia uzasadnienia wyroku z pominięciem podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Odwołująca podniosła wprawdzie w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, nie został on jednak w żadnym miejscu uzasadnienia środka zaskarżenia rozwinięty i choćby w minimalnym stopniu umotywowany. Tymczasem podnosząc w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. strona musi wykazać, jakich dowodów sąd nie ocenił lub ocenił wadliwie, jakie fakty pominął i jaki wpływ pominięcie faktów czy dowodów miało na treść orzeczenia.

Dodać także wypada, że jakkolwiek zarzutem apelacji może być każda wada orzeczenia dotycząca zarówno obrazu prawa materialnego, jak i procesowego, to zarzut naruszenia prawa materialnego może być skutecznie podniesiony, tylko w sytuacji niekwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Nie zachodzi natomiast obraza prawa materialnego, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń przyjętych za jego podstawę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego treść apelacji wskazuje, że odwołująca podważa w istocie ocenę prawną faktów, których skarżąca nie zakwestionowała.

Istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy prawidłowo organ rentowy uznał, że przychód uzyskany przez zainteresowanych tytułem dofinansowania z okazji świąt oraz ekwiwalentu wakacyjnego za okresy i w wysokościach określonych w zaskarżonej decyzji w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. S. D.” spółka z o.o. z siedzibą w P. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Na wstępie niniejszych rozważań, należało powołać podstawy prawne orzeczenia.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

Wskazać należy, iż to pracodawca gospodaruje środkami funduszu, dokonuje podziału środków funduszu na poszczególne rodzaje działalności socjalnej i przyznaje poszczególnym uprawnionym świadczenia finansowane z funduszu na zasadach określonych w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Z funduszu mogą być finansowane tylko te rodzaje działalności socjalnej, które są objęte ustawową definicją pojęcia „działalność socjalna”. Swoboda regulacji w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń jest ograniczona ustanowioną przez ustawodawcę w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy ogólną zasadą, że przyznawanie tych świadczeń ma być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu.

Fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach.

Oznacza to, co należy uwzględnić w zakładowych regulaminach świadczeń socjalnych, że, przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinno być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Przy ocenie sytuacji materialnej pracownika należy brać pod uwagę dochody pracownika osiągnięte poza zakładem pracy, a także dochody członków rodziny, pozostających we wspólnym gospodarstwie z pracownikiem.

Sąd Najwyższy w wyroku z 6 lutego 2008 roku w sprawie II PK 156/07 wskazywał w uzasadnieniu, że możliwe jest przyjęcie średniego dochodu na członka rodziny jako usprawiedliwionego kryterium oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o przyznanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z funduszu świadczeń socjalnych bo jest to obiektywnie czytelny i miarodajny sposób oceny zasadności ubiegania się o świadczenia z tego funduszu.

Także poglądy doktryny w tym zakresie są spójne i wskazują, że określając sytuację materialną (art.8 ustawy z 1994 roku) zakład pracy powinien uwzględnić nie tylko wynagrodzenie otrzymywane przez pracownika w danym zakładzie, lecz także dochody pracownika osiągnięte poza zakładem pracy, a także dochody członków rodziny, pozostających we wspólnym gospodarstwie z pracownikiem (por. - Danuta Fyszemberg wyjaśnienia (Sł.Pracow.1997.2.20): Monika Mrozowska artykuł (Pr.Pracy.2001.11.10): Arkadiusz Sobczyk artykuł (PiZS.1996.8-9.85): Jadwiga Stefaniak wyjaśnienia (Sł.Pracow.2001.4.14).

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego np. w wyroku z 16 września 2009 roku w sprawie I UK 121/09 cyt.: „Przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych powinny być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Nie ma w tym zakresie wyjątków. Nawet regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może zmienić tej zasady”.

Sąd Apelacyjny podziela wywody poczynione przez Sąd Najwyższy w przytoczonych orzeczeniach i ich uzasadnieniach.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że odwołująca spółka dokonując podziału i przydziału środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych nie analizowała sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z tego Funduszu. Jedynym kryterium decydującym o przyznaniu dofinansowania był dochód osiągany przez pracownika z tytułu pracy w spółce, staż pracy i wymiar czasu pracy. Zważyć w tym miejscu należy, iż art. 8 ust. 1 cyt. ustawy, wyraźnie powiązał zasady korzystania z ulgowych usług i świadczeń z sytuacją życiową, rodzinną i materialną osób uprawnionych. Podkreślić trzeba, że zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wyraża się w związku pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia, a łącznie rozpatrywaną, sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Im

sytuacja osoby uprawnionej jest gorsza, tym wyższe przysługuje jej świadczenie. O spełnieniu kryterium socjalnego nie może być mowy bez indywidualnej analizy sytuacji każdej uprawnionej do skorzystania z funduszu osoby. Fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są rodziny (a nie tylko pracownicy) o najniższych dochodach.

Odwołująca w analizowanej sprawie powinna była dokonać analizy sytuacji życiowej, materialnej i osobistej zainteresowanych przed przyznaniem świadczenia z tytułu dopłaty do wypoczynku i świadczeń świątecznych. Nie musi to przy tym wiązać się z podejmowaniem nadzwyczajnych działań ze strony pracodawcy, generowaniem dodatkowych sił i środków. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wystarczające byłoby złożenie przez każdego pracownika oświadczenia o wysokości dochodu na jednego członka rodziny ze wskazaniem ile osób i w jakim wieku składa się na rodzinę pracownika.

Taka informacja ujmowałaby w istocie nie tylko dochody pracownika osiągnięte u odwołującego, ale także dochody pracownika osiągnięte poza zakładem pracy, a także dochody członków rodziny, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z pracownikiem. Powyższe obrazuje zarówno sytuację osobistą, rodzinną jak i materialną, jak tego wymaga ustawa. Stanowisko takie jest prezentowane zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i literaturze przedmiotu.

Oparcie kryterium dostępności świadczeń z tytułu dofinansowania do Świąt Bożego Narodzenia oraz ekwiwalentu wakacyjnego wyłącznie z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia zasadniczego uzyskiwanego u płatnika nie spełnia wymogu badania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej w szczególności na tle sytuacji życiowej innych pracowników uprawnionych do świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Nadto istotne jest także ustalenie takich progów dostępności świadczeń, jak i takie zróżnicowanie ich wysokości aby urzeczywistnić ustawowy cel Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych tj. niwelowanie różnic w poziomie życia pracowników.

W związku z powyższym, za błędne należy uznać stanowisko apelującego, że „świadczenia sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są wyłączone z podstawy wymiaru składek wyłącznie z uwagi na źródło finansowania”. Pogląd ten stoi w sprzeczności zarówno z doktryną jak i ugruntowanym już orzecznictwem sądów.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotowe świadczenia należało zatem zaklasyfikować jako świadczenie dodatkowe pracodawcy, nie zaś świadczenie z funduszu świadczeń socjalnych, ze wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi tak wobec pracowników, jak wobec płatnika składek i jednocześnie pracodawcy, który co prawda administruje funduszem, jednak nie może tego czynić z pominięciem ustawy.

Skoro wypłaty świadczeń nie miały charakteru socjalnego, gdyż nie były powiązane z kryterium socjalnym (brak szczegółowej analizy sytuacji pracowników), należało uznać je za przychód w rozumieniu art.12 ust.1 ustawy z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r. nr 205 poz.1585 ze zm.) w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106) oraz art. 81 ust. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r. nr 164 poz.1027 ze zm).

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd Apelacyjny w Poznaniu uznał, że złożona apelacja jest bezzasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

Sąd II instancji nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku odwołującej i przekazania Sądowi Najwyższego pytań prawnych przez skarżącą sformułowanych. Stanowisko apelującej w tym zakresie w znacznej mierze jest tożsame

z uzasadnieniem samej apelacji i odwołująca żąda w istocie rozstrzygnięcia w sprawie przez Sąd Najwyższy. Sąd Apelacyjny uznał, iż w sprawie nie pojawiła się potrzebna wyjaśnienia zagadnienia prawnego przez Sąd Najwyższy.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., albowiem apelujący nie wykazał, aby zaszyły szczególnie uzasadnione przesłanki w rozumieniu tego przepisu

del. SSO Izabela Halik	SSA Ewa Cyran (spr.)	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
------------------------	----------------------	-------------------------------